

Aabenraa Museums Venner – Beretning – 2025-2026

Generalforsamling 16. marts 2026

Generalforsamlingen – i dag:

Velkommen til jer alle – Dejligt, at I vil bruge eftermiddagen her på Folkehjem til Venneforeningens Generalforsamling.

Indlægget i år:

Vi har ved dette års indlæg fået sat Danmarks – og Sønderjyllands Søfartshistorie ind i et større perspektiv – set på vores egen nære historie i en større sammenhæng – og fået nogle bud på, HVORDAN man bærer sig ad med at gøre denne historie interessant og relevant for nutidens mennesker. Hvordan får man vækket interessen – og givet de besøgende en god helhedsoplevelse?

I de sidste 5 - 6 år har indlæggene på vore Generalforsamlinger kredset om emnet: **Et nyt ikonisk museum Nord for Kilen ved Nyhavn i Aabenraa – et fællesmuseum for den sønderjyske søfartshistorie og den sønderjyske kunst med Franciska Clausen og Eckersberg i front!**

Vi har hørt om alle **idéerne og visionerne** set fra forskellige vinkler: fra politikerne, - Museum Sønderjylland og fra Forvaltningen i Aabenraa Kommune – men også om alle **de mange udfordringer** der var i forbindelse med at etablere et stort flot museum kombineret med boliger i et område klods op af en aktiv erhvervs-havn!

Disse planer om et museum på Kilen ved Nyhavn er nu DROPPET! Det kan IKKE lade sig gøre – Foruden klimamæssige og miljømæssige krav og udfordringer er der i oktober 2025 dukket et nyt begreb op: **Kritisk Infrastruktur:** Aabenraa Havn er kategoriseret som **kritisk infrastruktur med national interesse**, hvilket betyder, at der tages særlige hensyn til dens funktion og udviklingsmuligheder i kommunal planlægning.

Hvad så – med museumsplanerne? – Ja, - **Heldigvis er der dukket en ny mulighed op** (har vi hørt...): Det kan ikke afsløres her, hvad den går ud på – eller hvor denne mulighed er placeret – for det er ikke officielt meldt ud – endnu – men **håbet er tændt – igen!**

Sidste år afholdte vi vores GF – den 20. marts 2025 - også her på Folkehjem. Da havde vi bedt museumsinspektør Frederik Lynge Vogensen om at fortælle, hvad der sker efter at Augustinus Fonden – lige før jul i 2024 - har skænket Museum Sønderjylland en bevilling på 764.000 kr., der skal gå til at optimere museets store søfartssamling. Frederik kunne fortælle, at man var godt i gang med det kæmpe – arbejde det er, at få styr på de mange gemte ting i arkiverne – og få dem vurderet, beskrevet, fotograferet og afgjort, om de har historisk værdi – eller ikke? Dette arbejde har fundet sted hele 2025 – og er slet ikke afsluttet endnu! Nogle frivillige fra Venneforeningen udfører et stort og værdsat arbejde på museet og Frederik og hans kolleger er rigtigt gode til at fortælle omverdenen om **de mystiske og interessante ting**, de finder undervejs. Frederik og arkivgruppen har et stort ønske om, at danne et **Byhistorisk Arkiv** i samarbejde med Byhistorisk Forening, så arbejdet kan fortsætte. (Dette må Frederik selv nærmere uddybe....)

Udstillingen på museet ***Fruer på Farten*** kan stadig ses på museet. Den åbnede den 4. april sidste år og vil køre frem til dette efterår, hvor museet lukker ned igen i oktober.

Åbningen dette forår finder sted den **torsdag den 26. marts** – og for at give begivenheden lidt liv, har Venneforeningen – sammen med Frederik og Nette på Museet – fået sorteret grundigt i reolerne på stedet. Takket være en stor indsats fra Evald Møller i bestyrelsen, lykkedes det at få afsluttet arbejdet – og få sat kasserne ned i kælderen. Det har resulteret i 7 fyldte store flyttekasser – med bøger, foldere, kataloger og

forskelligartede skrifter, som Museet ønsker at skille sig af med, da de er forældede og ukurante. Venneforeningen vil meget gerne hjælpe med at få dem afsat. **Det sker i forbindelse med museets åbning, den 26. marts kl. 12.00.**

Der er åbent på Museet i dagene frem til og med den 29. marts, der også er Palmesøndag – og igen i Påskedagene, fra den 2. til og med den 5. april – alle dagene fra kl. 12 til 16.

Her kan du opleve et kæmpe bogudsalg – med en enhedspris på 10 kr. – og nogle ting gives endda væk! – Kom selv – og kig på sagerne! Det foregår i kælderen – eller måske udenfor – HVIS vejret tillader det!

Vores situation

Søfartsmuseet har været lukket siden oktober 2025 efter at have haft åbent for publikum i 7 mdr. Det er dybt frustrerende, at museet kun har åbent i denne begrænsede periode – og kun ugens 4 dage fra torsdag til søndag fra kl. 12 – 16 – altså i 4 timer om dagen. Sidste år foreslog jeg, at, ***at museet kunne holde åbent om fredagen fra 16 – 21 og så holde lukket om torsdagen – f.eks.*** Det vil jeg gerne gentage i år!

Vi kunne sikkert godt mobilisere et par frivillige til at tage imod de besøgende. BESØGSTALLET – og især, hvor børn indgår – er blevet et uhyre vigtigt parameter – efter den nye museumsreform.

Vi er stadig et lille trofast "havehold" fra bestyrelsen, der sørger for at gøre forpladsen indbydende til åbningen **næste torsdag, den 26. marts kl. 12.00** (der er åben til kl. 16.)

Afholdte arrangementer siden sidste GF:

Museet åbnede den 4. april 2025 med bobler kransekage og festtaler og mange interesserede deltagere. Forpladsen skinnede og der var forårsblomster i krukkerne.

Vi gennemførte som vi plejer – **to udflugter** : **En endagstur til Noldemuseet med besøg på Mikkelsberg og Kupfermühle den 13. april 2025** – Her var vi så heldige at have historikeren Jørn Buch med om bord i busen. Han fortalte om de mange historiske begivenheder og fortællinger, der gemte sig i de områder vi kørte igennem. En herlig tur der sluttede med en rundvisning på Industriemuseum Kupfermühle – **hvor Karl Lildholds flotte model af skibet "Chr. VIII" netop var hængt op på museet.**

Den anden udflugt: **en to-dagstur til Nordjylland den 16. – 17. august 2025** - Første dag besøgte vi Gl. Estrup Herregårdsmuseum, med en historisk frokost i "Den gamle Stald" – Bramslev Bakker og Herregårdshotellet Bramslevgård, hvor vi fik kaffe med de lækreste, fine herregårdskager til. Inden ankomsten til Løgstør Parkhotel, hvor vi skulle overnatte – var vi forbi Glenholm Vingård med rundvisning og smagsprøver. På hotellet blev vi indkvarteret og budt velkommen med et glas vin – Den efterfølgende 3 retters middag med fri vin blev nydt i fulde drag – Det var en fin oplevelse.

På andendagen besøgte vi Johannes V. Jensen og Thit Jensens Museum i Farsø – fik flot rundvisning og en frokost – inspireret af Fritz Sybergs maleri "Ved frokosten". Herefter besøgte vi Ørslev Kloster Kirke og - Hovedgården, hvor vi fik mange gode ord med på vejen af forfatteren Bodil Hansen og af hovedgårdens ejere: Mette og Rasmus.

God tilslutning – og fyldte busser – med god stemning!

FOREDRAGENE:

Onsdag, den 23. april kl. 19.00 holdt Mikkels Leth Jespersen foredrag med udgangspunkt i sin nye bog: *Kvinde om Bord*. Spændende foredrag, der fint supplerede den aktuelle udstilling på Museet: ***Fruer på Farten***

Den 22. maj kl. 17 – 21.30 fejrede vi Nyhavns 100 års jubilæum på Folkehjem med taler og middag – som for 100 år siden (Nyhavn blev indviet den 23. maj 1915)

Torsdag, den 27. november kl. 16.30 – 18.00 Thomas Bloch Ravn: "Mit syn på museer og deres rolle – med et særligt blik på fremtiden" Med en erfaring på 28 år som direktør for Den Gamle by i Århus havde han mange inspirerende erfaringer og gode idéer at dele med os.

JULEUDSMYKNINGEN ved museet: Flotte krukker og to juletræer med masser af julelys på – prydede Aabenraa Museum i hele julemåneden! Det var Venneforeningen, der havde været på spil – takket være indsats fra Jørn Ole og hans kone, Inger, der havde pyntet krukkerne mens det var det professionelle udsmykningsfirma i Rødebro, JADA-GROUP – der havde sponsoreret opstilling og nedtagning af juletræerne (ovenikøbet med timer på...!) til stor glæde for alle, der passerede forbi! En STOR tak til Jesper og Malene fra JADA Group!

Den 4. februar 2026 kl. 17 fortalte Frederik Lynge Vognsen om nogle spændende – ja, underlige ting på Bevaringscentret. Det var udvalgte genstande som han og Sanne Christensen havde fundet frem i arbejdet med at rydde op i arkiverne. En samlingsgennemgang, der kan lade sig gøre – takket være bevillingen fra Augustinus fonden.(764.000 kr.)

Onsdag, den 25. februar 2026 kl. 19.00: Carsten Porskrog Rasmussen fortalte om de sønderjyske købstæder - deres forskelle og ligheder... Meget interessant og levende fortælling, der afslører en imponerende viden om den Sønderjyske historie!

De sidste arrangementer – inden sommerferien:

Allerede nu på **Torsdag, den 19. marts i Dronningesalen**. Her kommer Mærskes første kvindelige kaptajn, Michele Gladwin for at fortælle om – hvordan det er at være kvinde i en mandeverden!

Mød op og stil gerne spørgsmål! (Der er flyers på bordene!)

Den 6. maj – kører en fyldt bus afsted til Hamborg, hvor vi skal besøge det store internationale maritime Museum – hvor vi får rundvisning. Vi indtager en dejlig frokost på en hyggelig restaurant i bayersk stil – og slutter med en Havnerundfart på Elben. Invitationen havde lynhurtig reaktion: I løbet af to dage var bussen fyldt – 46 deltagere ville gerne med! Herligt!

Venneforeningen har et fantastisk fint samarbejde med Byhistorisk Forening, hvor Werner Sternberg har været en rigtig god samarbejdspartner, når bussen skal bestilles og programmet fastsættes. Turen til Hamborg har Evald og Werner stået for – Tak for det!

To-dags-udflugten til SMK Thy, den 22.-23. august er stadig under planlægning – Igen skal vi overnatte på Løgstør Parkhotel – vi skal se det nye SMK Thy ved Hurup, Papirmuseet i Blokhus og Søby Brunkulsmuseum. (lyder det kedeligt? Åbnede i 1977 – Havde været aktiv i 30 år: 1940 – 1970 **ILDSJÆLENE GØR EN FORSKEL**)

Idéer til foredrag – efteråret 2026

Til efteråret: Mikkel Leth Jespersen: et foredrag med udgangspunkt i hans meget roste bog fra 2014: **Kaptajner og Kolonier** – skal passe tidsmæssigt sammen med en positiv udmelding om museumsplanerne – og forhåbentligt skabe optimisme, begejstring og stolthed over vores søfartshistorie.

Måske et foredrag i anledning af bogudgivelsen: **Kejserens sidste kaperkrydser**

I JyskeVestkysten så jeg den 7. marts en omtale af en ny bog, skrevet af René Rasmussen (MSJ-Sønderborg Slot) sammen med Andreas Persson og Søren Nørby. Den har titlen: **Kejserens sidste kaperkrydser** om Kaperkrydseren SMS Dresden – den udkom i sidste uge, den 10. marts.

Mon ikke det giver anledning til, at vi skal bede René Rasmussen om at holde et foredrag i vores forening om indholdet i denne nye bog?

Det er ”en bearbejdet og opdateret udgave af Christian Støcklers egen krigsberetning fra 1934 – nu suppleret med introduktion, historisk kontekst, kort og billeder”

Hovedpersonen, Christian Støckler var dansksindet sønderjyde fra Rørkær (i nærheden af Tønder). I 1913 rejste han til Kiel for at aftjene værnepligt i den tyske flåde. Året efter brød krigen ud, og i stedet for en rolig hjemsendelse blev han - som fyrbøder ombord på krydseren SMS Dresden - kastet direkte ind i den globale konflikt – står der i artiklen...

Frederik sørger for to foredrag til efteråret: **SKIBSMODELLER ved Thorbjørn Thorup, den 8.10.2026 kl. 19.00 i Billesalen. Vi får rullepølsemad til kaffen/teen.**

MADFOREDRAG: **Kaptajnsfruens suppekøkken** ved Frederik Lyng Vognsen, med efterfølgende spising. Der serveres 2 supper og 1 dessert – Det foregår også i Billedsalen på Folkehjem.

den 27.10.2026 kl. 17.15. Der er lagt op til et autentisk arrangement, hvor man SMAGER på det, som foredraget handler om.

Vi sender senere invitation til de enkelte foredrag med præcise oplysninger om indhold og tilmelding.

Bestyrelsesmøder – siden sidste GF:

Vi har haft 5 møder siden sidste GF i 25. Alle bestyrelsesmøder foregår stadig på Løjt Forsamlings- og Kulturhus. Det fungerer fint – og Karl kan rulle lige fra P-pladsen ind til mødebordet. Er der optaget på Forsamlingshuset – kan vi være hos formanden i Dyrhave, hvor Karl også kan rulle direkte ind i underetagen! Vore møder foregår i en god tone – og der er mange gode idéer i spil....

Konstituering af Venneforeningens bestyrelse

Vi bød velkommen til **Boy Christian Damm** på vort konstituerede bestyrelsesmøde **den 26. marts 2025.**

Genvalg af formand, næstformand(Jørn Ole), kasserer(Arne Nielsen).

Desværre har Birthe Jessen været nødsaget til at trække sig ud af bestyrelsen som suppleant.

Vi vil gerne sige hende tak for hendes indsats i bestyrelsen. Hun har været meget idérig og kreativ at have i gruppen! Det har været en fornøjelse at have dig med. Hvis du har overskud til at vende tilbage, - skal du være velkommen! **God vind fremover, Birthe!**

Hjemmesiden og Carl Rosenvold

Carl har gjort et stort arbejde i at få opdateret vores hjemmeside – som vi ellers var på nippet til at nedlægge – Men vi er blevet enige om, at det er vigtigt at have dette digitale opslagsværk – overfor vore medlemmer – og andre interesserede. Stor tak til Carl, der også har lavet en video i forbindelse med vores bogevent på museet i forbindelse med åbningen. Han er kreativ – og meget hjælpsom!

Vi vil gøre hvad vi kan for at holde hjemmesiden opdateret med relevante oplysninger!

Samarbejdet med MSJ

Vi har i bestyrelsen et godt samarbejde med Museum Sønderjylland. **Specielt direktør Axel Johnsen og museumsinspektør Frederik Lyng Vognsen og også Carsten Porskrog Rasmussen - har vi meget glæde af.** Frederik deltager i vore møder – i det omfang, det er muligt.

Takkerunde:

Tak til både **Aabenraa Byhistoriske Forening** – og til **Jacob Michelsens Gård.** Det er en fornøjelse at arbejde sammen med jer. Det ser ud til at vi har succes med at fylde bussen, når vi – i fællesskab – arrangerer udflugter!

Tak til **bestyrelsen** – også altid en fornøjelse at deltage i best. møderne sammen med jer – Der er en livlig og konstruktiv debat – og så hygger vi os med Kaffe, the, og et stykke brød til - på Løjt Forsamlingshus.

Tak til medlemmerne for rigtig god opbakning til vore arrangementer! – Det er jo hele fundamentet for vores eksistens!

OG HUSK: Har I idéer til, hvilke arrangementer, der kunne være relevante og interessante (foredrag – udflugter osv.) – så sig endelig til.

Tak for opmærksomheden!

Else Runge Petersen 16-03-2026